

DPRS - Društvo za preučevanje rib Slovenije
Ulica bratov Učakar 108
1000 Ljubljana
e-mail: dprslovenije@gmail.com
spletna stran: <http://www.dprs.si/sl>
davčna št.: 42965080
poslovni račun: SI56 6100-0001-0560-931, Delavska hranilnica

Ministrstvo za okolje in prostor

Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

Poslano na: gp.mop@gov.si

Ljubljana, 19.2.2016

Pripombe na predlog Zakona o urejanju prostora in predlog Gradbenega zakona

Spoštovani!

Ministrstvo za okolje in prostor je na svoji spletni strani¹ objavilo predlog Zakona o urejanju prostora in predlog Gradbenega zakona in ju dalo v javno razpravo. K obema predlogoma zakonov podajamo v okviru roka, ki je bil podaljšan do 19.2.2016, naslednje pripombe.

Ob pregledu obeh zakonov ugotavljamo, da so največje spremembe v predlogih zakonov namenjene razvrednotenju »varstvenih interesov«, kakor so področja ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine in druga varstvena področja, poimenovana v predlogu Zakona o urejanju prostora.

Razvoj je opredeljen kot javna korist in se enakovredno usklajuje z varstvenimi interesi. Na vseh nivojih sprejemanja prostorskih odločitev se dogaja prevlada prostorsko razvojnih interesov nad varstvenimi interesi, ki ne pomeni nič drugega, kot prevlado kapitala nad ohranjanjem našega narodnega bogastva, pri čemer so tu v najširšem smislu razumljeni tako varstveni interesi naravne in kulturne dediščine kot tudi naravnih virov, to je kmetijskih zemljišč, gozdov, voda in tudi živalskih in rastlinskih vrst ter seveda zdravega življenjskega okolja brez prekomernih obremenitev zraka, voda in tal.

Tako se uvajajo novi prostorsko razvojni dokumenti, v katerih oblikovanje varstveni interesi niso vključeni. Tako nastali dokumenti tudi niso presojeni z vidika njihovega vpliva na okolje, njihovo upoštevanje pa je za prostorske akte obvezno. Tudi za te dokumente je treba

¹ Osnutki novega Zakona o urejanju prostora, Gradbenega zakona in Zakona o pooblaščenih arhitektih in inženirjih za javno razpravo.

http://www.mop.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article//6484/9c4073d0c94b7f3bab9d51b443d45e7e/

zagotoviti upoštevanje varstvenih interesov in presojanje z vidika ohranjanja narave in doseganja okoljskih ciljev.

Postopek celovite presoje vplivov na okolje in presoje sprejemljivosti za naravo naj bi bil integriran v postopek sprejemanja prostorskih načrtov a je nejasen in v primeru uvajanja prevlade enih javnih koristi nad drugimi tudi popolnoma v nasprotju z Zakonom o ohranjanju narave, ki prenaša v slovensko zakonodajo pravo EU, ki se nanaša na naravo in sicer Habitatno in Ptičjo direktivo. Postopek celovite presoje vplivov na okolje in presoje sprejemljivosti za naravo je treba vključiti v predlagana zakona tako, da bosta popolnoma jasna in da bo izkazana skladnost z evropskimi predpisi. Kar še posebej velja za presojo sprejemljivosti v delu, ki se nanaša na prevlado druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave v predlogu Zakona o urejanju prostora in popolnem pomanjkanju presoje sprejemljivosti na nivoju posegov na naravo. Naravovarstveno soglasje v vseh elementih mora dobiti ustrezno mesto v predlogu Gradbenega zakona, kjer je v celoti izpadlo.

Tudi sicer so predlagane rešitve popolnoma prezrle zahteve evropskega prava s področja narave ali pa so jih uredile neskladno z zahtevami Habitatne direktive na način, ki zopet omogoča prevlado razvoja nad varstvom.

Te težnje se izrazito kažejo tudi v ureditvi t.i. »sorodnih predpisov« pri čemer so mišljeni zlasti akti o zavarovanju in varovanju na področju ohranjanja narave in tudi kulturne dediščine. Varstvene režime v zavarovanih območjih, kot temelj varstva, poznamo v Sloveniji že najmanj 60 let in so svetovno prepoznan instrument za ohranjanje narave (kategorije zavarovanih območij po IUCN). Predlog zakonodaje varstvene režime vidi izključno kot omejitve za prostorsko razvojno načrtovanje, ki je očitno nad vsem in lahko sprejem varstvenih režimov celo prepereči. Določbe o sorodnih predpisih je treba iz predloga izločiti.

V Zakonu o urejanju prostora se v uvodnih členih splošnih določb sicer deklarira med drugim tudi varstvena vloga urejanja prostora (zagotavlja varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine, omogočanje trajnostna raba naravnih dobrin in varovanje druge koristi naravnega in bivalnega okolja), vendar se le to v nadaljnjih postopkih popolnoma razvrednoti.

Zelo smo zaskrbljeni zaradi določb o legalizaciji črnih gradenj v predlogu Gradbenega zakona, še posebej v tistih primerih, ko se legalizacija nanaša na zavarovana območja in ko gre za legalizacijo gradenj, ki so v nasprotju z varstvenimi režimi. Ali želimo res nagraditi tiste kršilce zakonov, ki so si z arogantnim odnosom do naše pravne ureditve, zavlačevanjem postopkov in drugimi mahinacijami zagotovili neupravičene koristi? To daje jasen signal vsem, da si lahko privoščijo kršitve, ker bodo nekoč za to nagrajeni.

Oba predloga zakonov sta tudi v nasprotju z načeli transparentnosti in participacije zainteresirane strokovne javnosti (vključena javnost), kot jo opredeljuje veljavna Slovenska zakonodaja in prevzete mednarodne obveznosti (Aarhuška konvencija oz. MKDIOZ) ter nenazadnje EU predpisi in sodna praksa. S tem se Slovenija še dodatno odmika od uveljavitve načela sodelovanja javnosti kot pomembnega dejavnika pri sooblikovanju in sprejemanju kvalitetnih planskih dokumentov in posegov.

Ocenjujemo, da sta oba predloga zakonov zaradi svoje izrazito škodljive naravnosti do področja ohranjanja narave in neskladnosti z evropskim pravom nesprejemljiva. Predlagamo, da se pripravljene rešitve ponovno prouči z vidika zgoraj povedanega in se jih ustrezno spremeni.

Z našim stališčem do predlaganih rešitev bomo obvestili tudi Evropsko komisijo, saj gre očitno za sistemski in sistematičen pristop h kršenju evropske zakonodaje s strani države.

Podpisniki:

DPRS - Društvo za preučevanje rib Slovenije

Nigritella — Društvo za proučevanje in ohranjanje samoniklih orhidej Slovenije

DOPPS – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije

RZS – Ribiška zveza Slovenije

Dinaricum – Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov

Lutra - Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

